

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Borgartún 29, 105 Reykjavík

Sími: 545 8800. Bréfasími: 545 8051

Netfang: nel@nel.is

Tilv.: 22120009

Ákvörðun nr. 42/2023

Þann 22. ágúst 2023 kom nefnd um eftirlit með lögreglu saman til fundar og tók eftirfarandi ákvörðun nr. 42/2023.

Málsatvik

Nefnd um eftirlit með lögreglu barst erindi frá [REDACTED] dags. 20. desember 2022. Í erindinu eru gerðar athugasemdir við starfsaðferðir, framkomu og meint harðræði starfsmanna Lögreglustjórans í Vestmannaeyjum þegar afskipti voru höfð af kvartanda í tvígang. Annars vegar þegar kvartandi var á leið til Vestmannaeyja með [REDACTED] þann 28. ágúst 2022 og hins vegar þegar hann var handtekinn og vistaður í fangaklefa þann 29. ágúst 2022.

Fram kemur að þær athugasemdir sem kvartandi gerir við fyrri afskiptin sem höfð voru af honum í Herjólfu þann 28. ágúst 2022, séu að lögregluhundur hafi nálgast hann og í kjölfarið hafi hann verið rifinn upp af óeinkennisklæddum einstaklingi og aðrir óeinkennisklæddir hafi byrjað snúa upp á úlnliði hans. Hafi honum síðan verið sleppt án frekari orðaskipta þar sem hundurinn hafi verið að þefa af öðrum einstaklingi.

Athugasemdir vegna seinni afskiptanna í versluninni [REDACTED] þann 29. ágúst 2022, eru m.a. vegna meints harðræðis við handtöku sem gerð hafi verið af óeinkennisklæddum lögreglumönnum sem að ekki hafi tilkynnt honum að þeir væru lögreglumenn. Einnig eru gerðar athugasemdir við þá meðferð sem kvartandi hafi fengið í fangaklefa en hann kveðst hafa verið beittur harðræði í klefanum, ekki fengið að hafa samband við lögmann, ekki fengið vatn að drekka né læknaðstoð vegna blæðandi sárs sem hann hafi verið með eftir meðferð lögreglu.

Nefndin óskaði eftir frekari upplýsingum frá Lögreglustjóranum í Vestmannaeyjum þann 22. febrúar 2023.

Forsendur nefndarinnar

1.

Nefnd um eftirlit með lögreglu starfar á grundvelli VII. kafla lögreglulaga nr. 90/1996, sbr. breytingar á þeim með lögum nr. 62/2016. Helstu verkefni nefndarinnar, sbr. 1. mgr. 35. gr. a í nefndum lögum, eru að taka við kærum á hendur starfsmanni lögreglu fyrir ætlað refsivert brot við framkvæmd starfa hans annars vegar og taka við kvörtunum vegna starfsaðferða lögreglu eða framkomu starfsmanns lögreglu sem fer með lögregluvald hins vegar. Undir hið síðarnefnda falla kvartanir vegna háttsemi eða starfsaðferða sem ekki verða taldar refsiverðar en gætu meðal annars leitt til þess að lögreglumaður yrði áminntur í starfi eða æskilegar

breytingar gerðar á starfsháttum og verklagi. Nefndin skal, sbr. 2. mgr. 35. gr. a, greina hvað felst í erindum sem henni berast og koma þeim til meðferðar hjá viðkomandi embætti.

Með vísan til framangreinds fellur það almennt ekki undir valdsvið nefndar um eftirlit með lögreglu að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála, beitingu rannsóknarúrræða eða um ákvarðanir handhafa ákærvalds um það hvort rétt sé að gefa út ákæru í máli. Hlutverk nefndarinnar er hins vegar að taka afstöðu til þess hvort um sé að ræða ámælisverðar starfsaðferðir eða framkomu lögreglumanna við framkvæmd slíkra verkefna. Í því felst nánar tiltekið (og til dæmis) að taka afstöðu til þess hvort kvartað sé yfir því að háttsemi þeirra starfsmanna lögreglu sem að máli komu hafi ekki verið í samræmi við eðlilega starfshætti eða lög eða hvort starfsaðferðir hafi að öðru leyti farið út fyrir það sem eðlilegt var í því tilviki.

2.

Lögreglustjórinn í Vestmannaeyjum svaraði beiðni nefndarinnar þann 11. ágúst sl., meðfylgjandi voru gögn og skýrslur lögreglu vegna málsins, m.a. upptökur úr eftirlitsmyndavélum frá versluninni [REDACTED] og myndbandsupptökur frá lögreglustöðinni í Vestmannaeyjum þegar [REDACTED] var vistaður í fangaklefa.

Engar upplýsingar og upptökur eru til hjá embættinu af þeim afskiptum sem höfð voru af [REDACTED] þann 28. ágúst 2022.

3.

Undir valdsvið nefndarinnar fellur hvernig tilteknir þættir lögreglustarfsins eru framkvæmdir eða ef lögregla lætur hjá liða að sinna lögmætu hlutverki sínu, sbr. 2. gr. laga nr. 90/1996, þ.e. að gæta almannaöryggis og halda uppi lögum og reglu, að leitast við að tryggja réttaröryggi borgaranna og stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins, vinna að uppljóstrun brota, stöðva ólögmæta háttsemi og fylgja málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð sakamála.

4.

Nefndin telur með hliðsjón af því hvernig málsatvikum er lýst í kvörtun [REDACTED] vegna þeirra afskipta sem höfð voru af honum þann 28. ágúst 2022 að ekki séu uppi vísbendingar um mögulega ámælisverða eða refsiverða háttsemi starfsmanna lögreglu, sbr. 2. mgr. 35. gr. a. laga nr. 90/1996.

Nefnd um eftirlit með lögreglu ber að greina hvort erindi sem henni berast vegna háttsemi lögreglu feli í sér kvörtun yfir starfsháttum eða kæru vegna ætlaðrar refsiverðrar háttsemi starfsmanna lögreglunnar. Af erindi [REDACTED] vegna afskipta sem höfð voru af honum þann 29.

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

ágúst 2022 er ljóst að um er að ræða kvörtun sem lýtur að meintu harðræði við handtöku og í fangaklefa, afskiptum að ósekju og þeim starfsháttum sem viðhafðir voru af starfsmönnum Lögreglustjórans í Vestmannaeyjum.

Nefnd um eftirlit með lögreglu fór yfir erindi [REDACTED] og þau gögn sem henni bárust frá Lögreglustjóranum í Vestmannaeyjum. Nefndin telur óheppilegt að ekki séu til hljóðupptökur lögreglu frá vettvangi en meðfylgjandi upptökur úr eftirlitskerfi verslunarinnar [REDACTED] eru ekki með hljóði. Af upptökum fæst ekki séð að lögreglumennirnir hafi auðkennt sig með lögregluskilríkjum við afskiptin.

Með hliðsjón af því hvernig málsatvikum er lýst í kvörtun [REDACTED] og þeim gögnum sem nefndin hefur undir höndum, telur nefnd um eftirlit með lögreglu að ekki séu uppi vísbendingar um mögulega ámælisverða eða refsiverða háttsemi starfsmanna lögreglu, sbr. 2. mgr. 35. gr. a. laga nr. 90/1996. Nefndin telur því ekki tilefni til að aðhafast frekar vegna erindis [REDACTED]

Niðurstaða

Ekki tilefni til að aðhafast frekar vegna erindisins.

Reykjavík, 22. ágúst 2023

Skúli Þór Gunnsteinsson
formaður

Kristín Edwald
Kristín Edwald

Þorbjörg I. Jónsdóttir